

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
27.4.2004

5

Diabetologická péče v Moravskoslezském kraji v roce 2003

Informace o činnosti diabetologického oboru (včetně ordinací praktických lékařů pro dospělé, kteří se touto činností zabývají) vychází ze zpracovaných údajů výkazu A (MZ) 1-01 obor diabetologie k 31.12.2003 za kraj Moravskoslezský. Výkaz byl součástí Programu statistických zjišťování v ČR (Sbírka zákonů ČR, částka 163 ze dne 19.11.2002, formou vyhlášky č. 470/2002 Sb. a její samostatné přílohy č. 2).

Zpravodajskou povinnost splnilo všech 50 diabetologických ordinací a z 527 ordinací praktických lékařů pro dospělé se dle odevzdaných výkazů podílelo na aktivní léčbě diabetiků celkem 228, tj. 43,3 % ordinací.

Celkový počet léčených diabetiků dosáhl v roce 2003 v Moravskoslezském kraji 89 789 pacientů (ČR 686 865), z toho v diabetologických ordinacích bylo léčeno 90,5 % a u svých praktických lékařů pro dospělé pouze 9,5 %. Ve srovnání s rokem 2002 došlo k nárůstu o 4,6 % léčených diabetiků.

V roce 2003 činil počet léčených diabetiků 7,1 % z celkového počtu obyvatel Moravskoslezského kraje. Celkově je počet žen postižených diabetem vyšší, v poměru 44,9 % mužů a 55,1 % žen (ČR 45,8 % mužů a 54,2 % žen).

Počet diabetiků léčených pouze dietou zaujímal 33,6 % z úhrnu léčených osob, v relaci na 10 000 obyvatel činil 239,45 případů. Počet léčených PAD byl nejvyšší, činil 44,4 % z úhrnu, na 10 000 obyvatel jich připadalo 316,11. Léčených diabetiků inzulinem bylo 108,79 na 10 000 obyvatel, což představovalo 15,3 % z úhrnu léčených. Pouze 6,7 % bylo léčeno kombinovanou léčbou inzulinem a PAD. Struktura pacientů podle druhu léčby v ČR byla následující: 35,1 % osob bylo léčeno jen dietou, 43,3 % perorálními antidiabetiky (PAD), 15,3 % osob jen inzulinem a 6,3 % kombinovanou léčbou (inzulinem a PAD).

Diabetickými komplikacemi bylo postiženo 25 890 osob, tj. 28,8 % z počtu léčených diabetiků (ČR 178 867). Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací byl v roce 2003 nejvyšší u diabetické retinopatie (poškození oční sítnice), celkem 12 546 osob (ČR 81 085), což činilo 14,0 % z úhrnu léčených, z toho 2,5 % postižených slepotou, absolutně 309 (ČR 2 263) osob. Počet postižených diabetickou nefropatií (poškození ledvin) tvořil 8,0 % z úhrnu léčených, absolutně 7 214 osob (ČR 59 811), z toho 29,9 % s renální insuficiencí. Počet léčených osob s diabetickou nohou celkem 6 130 (ČR 37 971) pacientů činil 6,8 % z úhrnu, z toho s amputací 10,0 % z celku, absolutně 614 (ČR 7 029) osob.

Činnost 50 ambulantních diabetologických ordinací zajišťovalo 38,16 lékařů a 44,26 SZP (přepočtený počet), vč. smluvních pracovníků. Na 1 lékaře (v PP) v oboru diabetolo-

gie připadalo v průměru 2 353 léčených pacientů (ČR 2 358). V průběhu roku 2003 poskytl ordinace 278 628 ošetření, což představovalo 3,10 ošetření na jednoho diabetika (ČR 1 996 484 ošetření, 2,91 ošetření na 1 diabetika).

Nejvyšší počet výskytu diabetu na 10 000 obyvatel v roce 2003 měl okres Ostrava 839,47, dále Bruntál 789,95 a okres Karviná 779,44 případů. Největší nárůst léčených diabetiků od roku 1980 zaznamenaly okresy Bruntál, Opava a Nový Jičín. Bruntál a Nový Jičín jsou okresy s vysokým procentem počtu nezaměstnaných. Zde připadá v úvahu otázka, zda negativní vývoj růstu diabetiků v těchto okresech nemá spojitost se ztíženými sociálními podmínkami zde žijících obyvatel.

Činnost oboru diabetologie

Území	Lékaři	SZP	Počet ošetření (vyšetření)			Na 1 lékaře připadá			
			absolutně	na 10 000 obyvatel	na 1 léč. pacienta	počet ošetření	léčených pacientů	SZP	obyvatel
Bruntál	2,90	2,80	23 630	2 266,17	2,87	8 148	2 840	0,97	35 956
Frydek - Místek	5,74	6,55	35 932	1 585,90	2,63	6 260	2 383	1,14	39 472
Karviná	9,55	10,20	62 666	2 264,14	2,90	6 562	2 259	1,07	28 982
Nový Jičín	4,04	4,40	26 287	1 648,95	2,79	6 507	2 328	1,09	39 460
Opava	4,40	5,32	29 258	1 619,83	2,77	6 650	2 403	1,21	41 051
Ostrava	11,53	14,99	100 855	3 216,37	3,83	8 747	2 283	1,30	27 196
MSK kraj	38,16	44,26	278 628	2 209,18	3,10	7 302	2 353	1,16	33 051

Vývoj počtu léčených diabetiků

Území	Počet diabetiků k 31. 12.									
	1980	1985	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
	absolutně									
Bruntál	2 610	3 565	6 460	7 510	7 821	7 886	8 158	7 670	7 972	8 237
Frydek - Místek	6 798	7 895	10 070	11 588	11 778	12 186	13 065	13 082	13 042	13 678
Karviná	11 591	13 822	16 220	16 653	17 175	17 376	18 001	18 834	21 408	21 573
Nový Jičín	4 207	5 383	6 974	7 980	7 505	7 722	8 133	8 629	8 649	9 406
Opava	4 208	5 955	9 265	9 033	10 165	10 313	10 436	9 931	10 018	10 572
Ostrava	15 343	18 839	19 802	22 644	23 872	23 831	24 905	23 489	24 768	26 323
MSK kraj	44 757	55 459	68 791	75 408	78 316	79 314	82 698	81 635	85 857	89 789
	index (rok 1980 - 100,0)									
Bruntál	100,0	136,6	247,5	287,7	299,7	302,2	312,5	293,9	305,4	315,6
Frydek - Místek	100,0	116,1	148,1	170,5	173,3	179,3	192,1	192,4	191,9	201,2
Karviná	100,0	119,2	139,9	143,7	148,2	149,9	155,3	162,5	184,7	186,1
Nový Jičín	100,0	128,0	165,8	189,7	178,4	183,6	193,3	205,1	205,6	223,6
Opava	100,0	141,5	220,2	214,7	241,6	245,1	248,0	236,0	238,1	251,2
Ostrava	100,0	122,8	129,1	147,6	155,6	155,3	162,3	153,1	161,4	171,6
MSK kraj	100,0	123,9	153,7	168,5	175,0	177,2	184,7	182,4	191,8	200,6

Počet léčených diabetiků k 31.12.2003

Území		Úhrnem	Léčené osoby					
			v diabetologických ordinacích			v ordinacích PL pro dospělé		
			muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Bruntál	a	8 237	3 232	4 315	7 547	300	390	690
	b	100,00	39,24	52,39	91,62	3,64	4,73	8,38
Frýdek - Místek	a	13 678	5 272	6 581	11 853	787	1 038	1 825
	b	100,00	38,54	48,11	86,66	5,75	7,59	13,34
Karviná	a	21 573	8 339	11 103	19 442	881	1 250	2 131
	b	100,00	38,65	51,47	90,12	4,08	5,79	9,88
Nový Jičín	a	9 406	3 680	4 706	8 386	489	531	1 020
	b	100,00	39,12	50,03	89,16	5,20	5,65	10,84
Opava	a	10 572	4 213	5 476	9 689	364	519	883
	b	100,00	39,85	51,80	91,65	3,44	4,91	8,35
Ostrava	a	26 323	11 883	12 449	24 332	855	1 136	1 991
	b	100,00	45,14	47,29	92,44	3,25	4,32	7,56
MSK kraj	a	89 789	36 619	44 630	81 249	3 676	4 864	8 540
	b	100,00	40,78	49,71	90,49	4,09	5,42	9,51

Výskyt diabetu podle typu

Území		Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu							porucha glukosové tolerance (R73.0)
		celkem	na 10 000 obyvatel	z toho			II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)	
				I. typu DM (E10)					
			0 - 14 let	15 - 19 let	20 let a více				
Bruntál	a	8 237	789,95	-	1	182	7 949	105	466
	b	100,00	-	-	0,01	2,21	96,51	1,27	5,35
Frýdek - Místek	a	13 678	603,70	-	-	673	12 760	245	637
	b	100,00	-	-	-	4,92	93,29	1,79	4,45
Karviná	a	21 573	779,44	-	-	2 130	19 075	368	745
	b	100,00	-	-	-	9,87	88,42	1,71	3,34
Nový Jičín	a	9 406	590,02	-	-	1 570	7 063	773	94
	b	100,00	-	-	-	16,69	75,09	8,22	0,99
Opava	a	10 572	585,30	-	7	900	9 595	70	408
	b	100,00	-	-	0,07	8,51	90,76	0,66	3,72
Ostrava	a	26 323	839,47	-	12	1 969	24 000	342	1 052
	b	100,00	-	-	0,05	7,48	91,17	1,30	3,84
MSK kraj	a	89 789	711,92	-	20	7 424	80 442	1 903	3 402
	b	100,00	-	-	0,02	8,27	89,59	2,12	3,65

a) absolutně

b) v procentech

Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území	Diabetická									
	nefropatie			retinopatie				noha		
	celkem	%	z toho s renální insuficiencí	celkem	%	z toho		celkem	%	z toho s am- putací
						proliffe- rativní	slepota			
Bruntál	635	7,71	252	471	5,72	143	19	1 200	14,57	66
Frydek - Místek	1 291	9,44	262	1 875	13,71	368	59	707	5,17	130
Karviná	2 031	9,41	525	3 871	17,94	548	75	2 242	10,39	172
Nový Jičín	585	6,22	75	2 686	28,56	181	38	584	6,21	38
Opava	474	4,48	197	1 296	12,26	264	36	319	3,02	82
Ostrava	2 198	8,35	844	2 347	8,92	498	82	1 078	4,10	126
MSK kraj	7 214	8,03	2 155	12 546	13,97	2 002	309	6 130	6,83	614

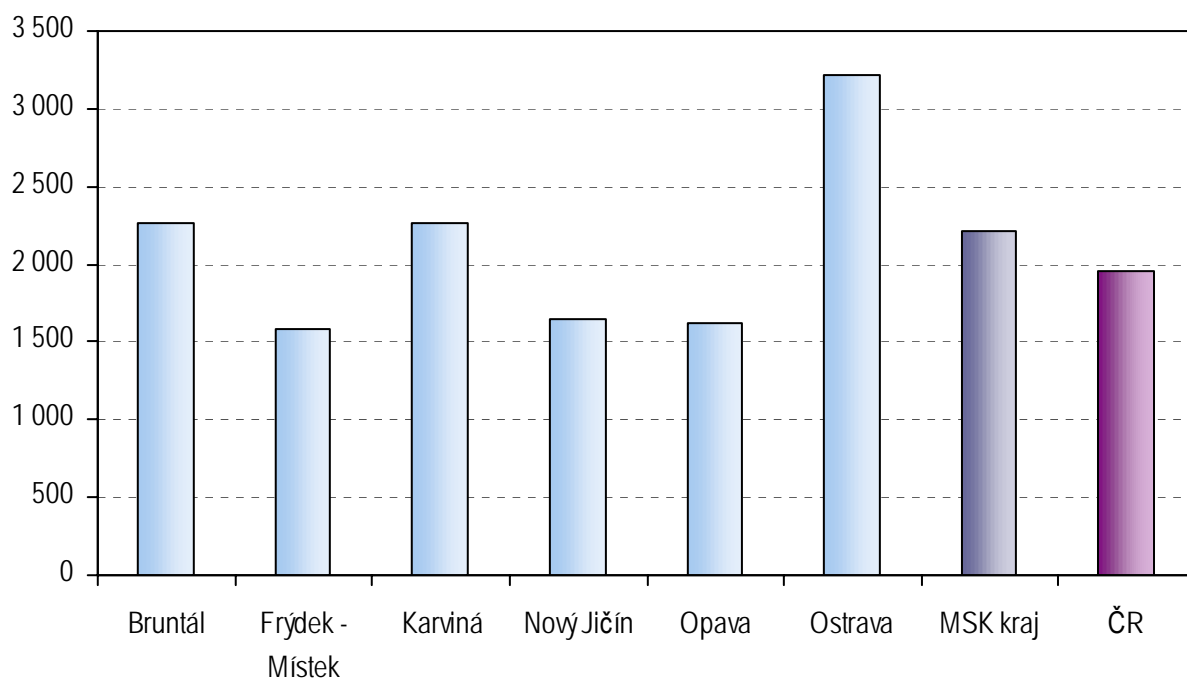
Léčení diabetici podle druhu léčby

Ukazatel	MSK kraj	Bruntál	Frydek - Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava
	Léčba jen dietou						
absolutně	30 200	2 941	4 259	6 319	3 734	4 940	8 007
na 10 000 obyvatel	239,45	282,05	187,98	228,31	234,23	273,50	255,35
	PAD						
absolutně	39 869	3 614	7 466	8 986	3 464	4 373	11 966
z toho:							
deriváty sulfonylmočoviny	16 214	1 525	2 921	4 184	1 864	1 915	3 805
biguanidy	7 670	554	1 229	2 079	551	810	2 447
kombinovaná PAD	15 985	1 535	3 316	2 723	1 049	1 648	5 714
na 10 000 obyvatel	316,11	346,59	329,52	324,67	217,29	242,11	381,61
	Léčba inzulinem						
absolutně	13 721	1 276	1 517	4 452	992	1 161	4 323
z toho:							
1 až 2 dávky denně	7 119	835	946	2 154	618	641	1 925
3 až více dávek denně	6 461	441	553	2 281	371	515	2 300
inzulinovou pumpou	141	-	18	17	3	5	98
na 10 000 obyvatel	108,79	122,37	66,95	160,85	62,23	64,28	137,86
	Léčba kombinací inzulinu a PAD						
absolutně	5 999	406	436	1 816	1 216	98	2 027
na 10 000 obyvatel	47,56	38,94	19,24	6,56	76,28	5,43	64,64

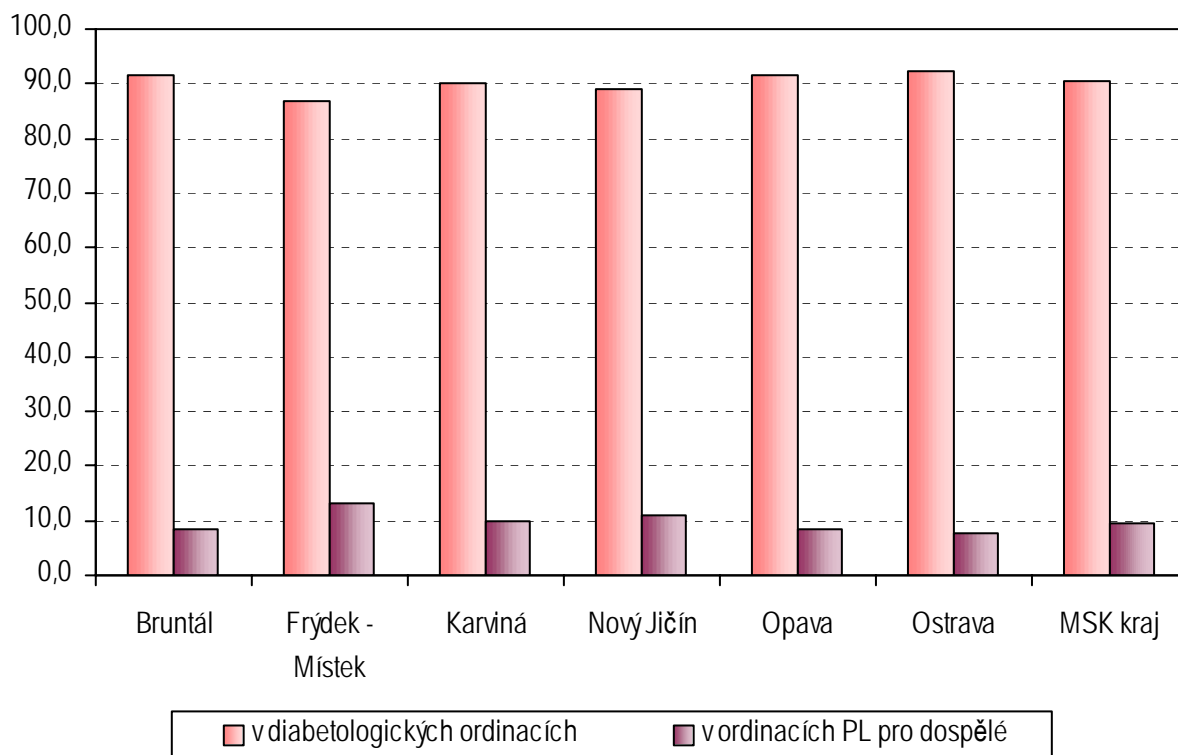
Struktura léčených diabetiků podle pohlaví a území v porovnání s obyvateli

Území	Celkem	Muži	Ženy	% z celku		% léč. z počtu obyvatel	
				muži	ženy	muži	ženy
Bruntál	8 237	3 532	4 705	42,88	57,12	6,88	8,89
Frydek - Místek	13 678	6 059	7 619	44,30	55,70	5,46	6,59
Karviná	21 573	9 220	12 353	42,74	57,26	6,77	8,78
Nový Jičín	9 406	4 169	5 237	44,32	55,68	5,34	6,44
Opava	10 572	4 577	5 995	43,29	56,71	5,19	6,48
Ostrava	26 323	12 738	13 585	48,39	51,61	8,42	8,37
MSK kraj	89 789	40 295	49 494	44,88	55,12	6,54	7,67

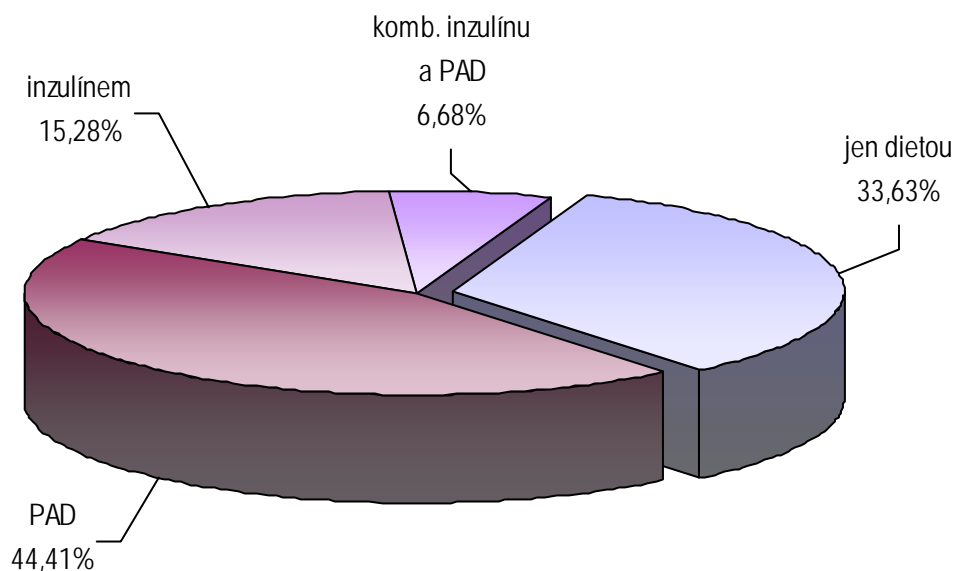
Počet ošetření - vyšetření oboru diabetologie - na 10 000 obyvatel

Léčení diabetici v okresech Moravskoslezského kraje (v %)

Struktura léčených diabetiků podle druhu léčby

Vypracoval: kolektiv Moravskoslezského krajského odboru ÚZIS ČR v Ostravě